

Technische vragen m.b.t. SB Rapportage natuur- en boscompensatie provincie Utrecht 2022

Fractie	#	Vraag/input	Antwoord/reactie
Partij voor de Dieren	1	De rapportage is zeer gedetailleerd waardoor het lastig is om een goed te begrijpen hoe de natuur in PU zich ontwikkeld i.r.t. de compensatie. Het is daardoor moeilijk om door de bomen het bos te zien. We zouden graag een totaalplaatje zien van de ontwikkeling van natuur en bos in PU. Kunt u in een tabel aangeven hoeveel ha Natura 2000, NNN-gebied, groene contour er sinds 2018 was in PU? Zowel qua functie als qua inrichting. En kunt u aangeven wat de doelstellingen per type gebied zijn qua ha? Ook vernemen we graag hoeveel ha bosgebied er was sinds 2018 en hoeveel (extra) bomen de doelstelling waren. Daarnaast zouden we graag een overzicht ontvangen van gebieden die uit het NNN-regime zijn gehaald sinds 2018.	<p>Algemeen: Door het uitvoeren van compensatiebeleid gaat de natuur in de provincie er per definitie in oppervlak en in kwaliteit niet op achteruit.</p> <p>In bijlage 1 is een tabel opgenomen van de NNN doelstellingen voor functieverandering en inrichting en Groene contour en Natura 2000.</p> <p>In de provincie Utrecht is zo'n 18.000 hectare bos te vinden. Het strategisch bosbeleid heeft als doel om uiterlijk 2040, 1500 ha extra bos en bomen te realiseren. Een deel van de 1500 hectare wordt ingevuld met landschapselementen (120 hectare), agroforestry (300 hectare) en specifieke compensatie (52 hectare) vanuit noodzakelijk boskap t.b.v. Natura2000 herstelmaatregelen in het verleden.</p> <p>Voor een overzicht van de gebieden die uit het NNN-regime zijn gehaald sinds 2018 verwijzen we naar: De wijzigingen in NNN-begrenzing tussen de Verordening Natuur en Landschap provincie Utrecht 2017 en de IOV 2022 kunt u hier vinden. De wijzigingen in NNN-begrenzing tussen de IOV 2021 en de nog vast te stellen OV 2024 kunt u hier vinden. Het betreft hierbij alle wijzigingen en niet alleen de wijzigingen in het kader van natuurcompensatie.</p>
	2	Als een oppervlak van 1 ha met bomen van 100 jaar wordt gekapt en moet worden gecompenseerd, dan volgt volgens de IOV een toeslag van 0,75 en moet 1,75 ha worden herplant. Hoe oud zijn de bomen die hiervoor worden gebruikt? Hoeveel bomen komen er dan per ha?	In de IOV zijn er geen specifieke eisen gesteld aan het aantal en de leeftijd van de te herplanten bomen en struiken. Wel is er gesteld dat de nieuwe houtopstand binnen en periode van 5 jaar een kronendak een bedekkingsgraad van tenminste 60% dient te vormen. De herplant dient op termijn in ieder geval gelijkwaardige ecologische en landschappelijke waarden te vertegenwoordigen. Deze termijn is erg afhankelijk van het type bos wat gecompenseerd wordt (vochtig bos ontwikkeld sneller dan droog bos).
	3	Heeft de PU ooit nagedacht over boomkruinvolume als norm bij compensatie? Deskundigen geven aan dat dat de beste norm is voor compensatie van de ecosysteemdiensten. Diverse overheden gebruiken dit reeds als uitgangspunt.	Conform de IOV wordt er gewerkt met een oppervlaktemaat in are, of bij rijbeplanting het aantal bomen. In de oppervlakte bepaling wordt rekening gehouden met het bosesysteem als geheel en niet met individuele bomen. Het aantal van aan te tasten en te compenseren bomen en daarmee het

		<p>boomkruinvolume is daarin minder relevant. Feitelijk wordt er meer dan de som van de boomkruinvolumes gecompenseerd.</p> <p>In het geval van individuele bomen in rijbeplanting worden de bomen omgerekend naar een oppervlaktemaat in are. Er wordt gesteld dat een individuele boom een kroon heeft van 8x8 meter, wat gelijk staat aan 64 m2.</p> <p>Werken met Bomenbalansen en boomkroonvolumes is, met name bij compensatie van individuele bomen bij gemeenten in opkomst. Onze oppervlaktemaat van 8x8 meter is een ambtelijke invulling gezien de IOV en de WNB-Houtopstanden hier geen kaders voor geeft. We zullen gaan onderzoeken of werken met boomkroonvolumes leidt tot andere compensatieverplichtingen.</p>
4	<p>We weten dat nieuw geplante bomen, afhankelijk van de ondergrond en de omstandigheden, soms niet goed aanslaan. Controleert de RUD op het daadwerkelijk aanslaan van de herplante bomen? Dus hoeveel ha van de nieuw geplante bomen er na b.v. 5 jaar nog leeft? Zo ja, kan inzicht geboden worden in de staat van de nieuw aangeplante bomen sinds 2018? Wordt dit meegenomen in de overzichten van compensatie?</p>	<p>De Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) controleert 3 jaar nadat zij een aanplantcontrole hebben gedaan nogmaals of er voldoende bomen zijn aangeslagen. Mocht dit onder een bepaald percentage liggen dat moeten er alsnog bomen worden bijgeplant/vervangen. Er wordt daarbij beoordeeld of er binnen een periode van 5 jaar een kronendak met een bedekkingsgraad van tenminste 60% gevormd kan worden. O.a. grondsoort, waterhuishouding, plantdichtheid en der aangeplante soorten zijn bepalend voor het percentage wat mag uitvallen.</p> <p>De rapportage geeft in tabel 3 de derde kolom het aantal gerealiseerde compensatieverplichtingen o.b.v. de in dat jaar verleende ontheffingen. Een gerealiseerde compensatieverplichting is gecontroleerd op aanplant en op aanslag en is vervolgens als gerealiseerd gemeld door de RUD.</p>
5	<p>'Vanaf 2022 heeft de RUD meer budget vanuit de provincie gekregen zodat de capaciteit voor controles kon worden uitgebreid. Dit heeft ook geresulteerd in het oplopende aantal geconstateerde/behandelde illegale vellingen. Het gebruik van luchtfoto's voor het opsporen van de illegale vellingen blijkt dus efficiënt en succesvol te zijn.' Toch zien we dat het aantal door de RUD geconstateerde illegale vellingen minder dan 20 is. Hoeveel % van de illegale vellingen verwacht de RUD nu in beeld te hebben?</p>	<p>Alle door satelliet opname geconstateerde vellingen worden eerst vergeleken met de afgegeven ontheffingen. Middels de satelliet opnamen zijn we redelijk in staat om een goed dekkend beeld te krijgen van het aantal en de locaties van illegale vellingen. De RUD streeft vervolgens naar om alle geconstateerde illegale vellingen zo snel als mogelijk in het veld te controleren.</p> <p>Het is niet te zeggen welk aandeel van de illegale vellingen bij de RUD in beeld is. Omdat gewerkt wordt met satellietdata is het wel zeker dat de grotere illegale vellingen allemaal in beeld zijn.</p>

	6	<p>Fijn dat de RUD nu ook controles gaat uitvoeren voordat de 3 jaar herplant termijn is verstreken. Maar waarom is er eigenlijk sprake van een herplant termijn? Is het niet slimmer dat als partijen natuur willen vernietigen, ze eerst moeten aantonen dat deze als is gecompenseerd? Dan leg je de druk bij de initiatiefnemer en hoef je niet jaren te wachten, controles uit te voeren en hopen dat mensen in beweging komen.</p>	<p>De herplantermijn komt uit de Wet Natuurbescherming en is gebaseerd op het herbeplanten op de kaplocatie. Dit is ook zo overgenomen voor herplant op een andere locatie/compensatie.</p> <p>In de nieuwe Omgevingsverordening, die naar verwachting maart 2024 wordt vastgesteld, is een bepaling opgenomen dat een verzoek tot toestaan tot herplant op een andere locatie/compensatie uiterlijk 6 maanden na het geheel of gedeeltelijk vellen van een houtopstand ingediend dient te worden. In de Interim Omgevingsverordening was deze termijn gesteld op 3 jaar na kap. De bepaling zoals nu opgenomen in de nieuwe Omgevingsverordening is daarmee een aanmerkelijke versnelling.</p>
	7	<p>Het aanplanten van nieuwe bomen en natuur is belangrijk. Maar het is evenzeer van belang om te weten hoeveel hectaren volwassen bos in onze provincie per jaar worden gekapt voor houtoogst. Een nieuw bos plant je niet, je plant bomen. Voordat deze bomen de functie van volwaardig bos vervullen ben je tachtig tot honderd jaar verder. Wordt door de provincie toezicht gehouden op houtkap en -oogst door Staatsbosbeheer (en andere terreinbeherende organisaties) en het nakomen van de herplantplicht? Is er zicht op het aantal hectare dat jaarlijks gekapt wordt voor houtoogst in onze provincie? Zo ja, op welke manier wordt hier zicht op gehouden? (Zie de conclusies van Algemene Rekenkamer 'Bosbeheer in Beeld' (2022) waarin gesteld wordt dat er onvoldoende zicht is op de resultaten van bosbeheer op lokaal, provinciaal en landelijk niveau).</p>	<p>In de Wet natuurbescherming zijn regels opgenomen over houtopstanden, waaronder een provinciale meldplicht bij kap van bomen. Op deze manier houdt de provincie toezicht op houtkap. Ook op het naleven van de herplantplicht houdt de provincie toezicht.</p> <p>Zoals verwoord in het strategisch bosbeleid vinden we als provincie duurzame houtoogst uit onze bossen ook van belang. Hout is een duurzame grondstof die past in een circulaire economie. Er is geen volledig zicht op het aantal hectare dat jaarlijks gekapt wordt ten behoeve van de houtoogst. Op basis van de Interim Omgevingsverordening hoeft niet alle kap gemeld te worden bij de provincie, zoals regulier bosbeheer. Ook heeft Staatsbosbeheer een vrijstelling van de meldplicht.</p> <p>Uit de landelijke bosstatistieken (landelijke bosinventarisatie) blijkt dat de gemiddelde hoeveelheid hout (staande voorraad) die er per ha bos in Nederland staat nog steeds toeneemt. Dit is een indicatie dat bossen in Nederland nog steeds volwassener en completer worden, ondanks het feit dat er in (een deel van) deze bossen ook houtoogst plaatsvindt.</p>
Volt	8	<p>Het aantal geconstateerde illegale vellingen is de laatste 6 jaar flink toegenomen (van 1 naar 18). Het rapport impliceert dat dit komt door de uitbreiding van de controlecapaciteit van het RUD.</p> <p>Leidt het constateren van illegale vellingen ook tot inzicht in mogelijkheden op controle en terugdringen? Wat is hier het beleid?</p>	<p>Er is niet echt een trend zichtbaar van gebieden waarin veel illegale vellingen zijn of specifieke eigenaren die veelvuldig in overtreding zijn. Bij constatering van een illegale velling door de RUD wordt veelal eerst een waarschuwing gestuurd eventueel gevolgd door een handhavingstraject.</p>

	9	Kan er middels historisch onderzoek (satellietbeelden) worden nagegaan wat de juiste cijfers van illegale vellingen zijn geweest in jaren voor de capaciteitsuitbreiding? Zo ja, is GS voornemens deze analyse uit te voeren?	Wij kunnen met de huidige gegevens tot 2010 terug analyseren wat het oppervlak van illegale vellingen is geweest. Dat wil niet zeggen dat alle mogelijke illegale vellingen waarvan geen ontheffing is verleend ook daadwerkelijk illegale vellingen zijn. Daarvoor is controle in het veld nodig. In de huidige capaciteit van de RUD is een dergelijk historisch onderzoek niet voorzien.
	10	Is GS voornemens om zelf compensatie te initiëren voor illegaal gevelde bomen van de afgelopen 4 jaar? Waarom wel/niet?	Nee, want dit is volgens de Interim Omgevingsverordening aan de eigenaar van de grond waarop de illegaal gevelde bomen stonden. Na daadwerkelijke constatering in het veld wordt door de RUD een herplantverplichting opgelegd. Deze wordt ook weer door de RUD gecontroleerd. Dat een velling illegaal is wil bovendien niet zeggen dat destijds geen bomen zijn herplant. Het gaat er in de meeste gevallen om dat niet of niet juist is gemeld.
BBB	11	Op blz 6 van de Rapportage rapport wordt het voorbeeld van Achterbergse hooilanden genoemd. Waarom moet er 14 ha NNN elders in de provincie worden gecompenseerd. Waarom wordt dit niet nabij het project gerealiseerd? Hoe kan het dat met name bij veel infraprojecten de compensatie in het geheel nog niet of jaren later pas worden gerealiseerd?	Door een herverkaveling/ ruilverkaveling in het Binnenveld zijn de voorheen verspreid liggende terreinen van Staatsbosbeheer samengebracht. Hierbij is 14 ha van nog te ontwikkelen natuur uit de NNN-begrenzing gehaald. Deze gronden waren nog niet ingericht met natuur en waren nog in eigendom van boeren of werden door Staatsbosbeheer verpacht aan boeren. Er wordt momenteel bezien waar deze compensatie zou kunnen plaatsvinden, waarbij niet is uitgesloten dat dit elders in de provincie plaatsvindt. Uit de gegevens van de rapportage blijkt dat bij een aantal infraprojecten het jaar van realisatie nog moet worden bepaald. Dit komt omdat deze infraprojecten langdurige voorbereidende processen doorlopen voordat de compensatie ook daadwerkelijk gerealiseerd moet zijn.
GroenLinks	12	In tabel 3 op pagina 8 valt het op dat er voor 2017 nog weinig van de te realiseren aanplant daadwerkelijk gerealiseerd is. Inmiddels zijn we 6 jaar verder. Kan er toegelicht worden wat de reden is voor het nog niet realiseren van deze aanplant, wat de huidige status is van de boscompensatie en wat er gedaan wordt zodat deze aanplant alsnog zsm gerealiseerd wordt?	Specifiek voor 2017 gaat het om twee locaties waarop de aanplant wel gerealiseerd is, en de her-controle voor aanslag dit jaar is uitgevoerd maar dat de resultaten nog niet administratief verwerkt zijn. We hebben ze daarom nog niet als gerealiseerd in de rapportage opgenomen. De rapportage betreft ook een momentopname. Het kan goed zijn dat beide zaken nu wel zijn afgesloten door de RUD. Voor de andere locaties is de compensatie voorzien op de locaties van de natuurcompensatiebank van de provincie. Naar verwachting wordt de compensatie in

		de aankomende winter 2024/2025 gerealiseerd.
--	--	---

Bijlage 1 verdere uitwerking vraag 1.

Onderstaand een tabel (samengesteld vanuit de jaarrekening 2022 en de Realisatiestrategie NNN van december 2022) met de cijfers voor functieverandering, inrichting en Groene Contour:

Doel	Eindjaar	Opgave (ha)	Gerealiseerd (t/m 1/1/2022) (ha)*	Gerealiseerd t/m 1/1/2023) (ha)*	Restant
Ingerichte nieuwe natuur binnen het NNN	2027	4264	1963	2171	2093
Functieverandering ten behoeve van nieuwe natuur	2027	1570	963	1004	566
Groene Contour	2040	3000	100	104	2896
* bron ingericht en functieverandering: Jaarverslag 2022 provincie Utrecht bron Groene Contour: Realisatiestrategie NNN provincie Utrecht, december 2022 en Jaarverslag 2022					

In bovenstaande cijfers zijn de functieverandering en inrichting binnen Natura 2000 gebieden verwerkt. Voor Natura 2000 hebben we dit soort ‘eenvoudige’ tabellen niet. Dit aangezien er sprake is van diverse en soms grote aantallen (herstel) maatregelen per N2000-gebied. Vanuit de ‘oude’ beheerplannen voor de N2000-gebieden zijn de maatregelen grotendeels uitgevoerd op enkele maatregelen na bij Oud Kolland, Binnenveld, Zouweboezem en Uiterwaarden Lek. Echter er zijn natuurdoelanalyses uitgevoerd voor alle N2000-gebieden in het kader van de Gebiedsgerichte Aanpak en dat levert diverse nieuwe maatregelen op die in het kader van de uitvoering van UPLG (Uitvoeringsprogramma Landelijk Gebied) zullen worden opgepakt. Per N2000-gebied zal er naar verwachting een nieuw pakket met uit te voeren maatregelen komen.

Onderstaand de link naar de kaart in Atlas die divers kaartlagen bevat met betrekking tot NNN, groene contour en begrenzing N2000. Onderstaand uitleg bij de verschillende kaartlagen. De kaartlagen kunnen één voor één worden aangezet en er zit ook een tabje ‘Legenda’ links, met de uitleg van de verschillende kleuren.

[https://gis.provincie-utrecht.nl/Geocortex/Viewer/?app=e691e7d6b6d348b1a331dd5d298ac85c&workflow=cea17dd7-c4c8-4359-b64d-7e063584495c&workflowParams={"ids":\["191,942,940,191,1255,867,126\]}](https://gis.provincie-utrecht.nl/Geocortex/Viewer/?app=e691e7d6b6d348b1a331dd5d298ac85c&workflow=cea17dd7-c4c8-4359-b64d-7e063584495c&workflowParams={)

- Natuurbeheerplan 2024 Kaart 1 Te ontwikkelen natuur bevat de ‘te ontwikkelen natuur’-restant-opgave. Dat zijn de gele vlakken op de kaart. De groene contour is lichtgroen aangegeven (dit is nu ook zoekgebied voor ‘te ontwikkelen natuur’ en NNN-agrarisch (lichtbruin) is ook zoekgebied voor ‘te ontwikkelen natuur’.
- Natura 2000 gebieden bevat de begrenzing van de Natura 2000 gebieden. In deze gebieden moet enerzijds meer natuur worden ontwikkeld (overlap met Te ontwikkelen natuur van kaart 1 van het Natuurbeheerplan) en daarnaast moeten er ook allerlei andere maatregelen genomen worden om de aanwezige natuurkwaliteit in stand te houden en te verbeteren

(bijv. waterpeil opzetten). Voor ieder Natura 2000 gebied is er een beheerplan gemaakt, waarin deze maatregelen staan en er wordt nu vanuit de Gebiedsgerichte aanpak ook veel breder naar deze gebieden gekeken, gekoppeld aan o.a. reductiedoelstelling voor stikstofuitstoot in de omgeving. Op deze kaartlaag zie je alleen de begrenzing van de Natura 2000 gebieden.

- Realisatie natuur: NNN & Groene contour laat zien welke gebieden al van functie zijn veranderd (dus waar de grond in eigendom is van een partij die er natuur van wil maken, zoals de provincie of een natuurorganisatie) en in welk jaar dat is gebeurd. Ook kun je zien welke gebieden nog van functie moeten veranderen (rood voor NNN en roze voor Groene contour).
- Inrichting natuur: NNN & Groene contour laat zien welke gebieden die al van functie zijn veranderd al zijn ingericht en in welk jaar. Ook kun je zien welke gebieden wel van functie zijn veranderd, maar nog niet zijn ingericht (rood voor NNN en roze voor Groene contour).

We rapporteren verder over de stand van zaken van de natuur opgave in het jaarverslag. In de begroting staat vaak ook nog een en ander over de totale opgave en de programmering voor dat jaar. Hier nog wat linkjes:

Wat betreft de stand van zaken van de opgaven:

<https://provutrecht.begroting-2023.nl/p28915/nnn-is-groter-van-oppervlakte>

In hoofdstuk 2.1.1 van de begroting 2023 staan de opgaven voor functieverandering en inrichting van het NNN genoemd en ook wat de stand van zaken is en wat er is begroot voor dit jaar.

<https://provutrecht.begroting-2023.nl/p28916/de-groene-contour-is-verder-gerealiseerd>

In hoofdstuk 2.1.2. van de begroting 2023 staat de opgave voor de groene contour en de stand van zaken.

<https://provincie-utrecht.jaarverslag-2022.nl/p30101/2-1-1-het-natuurnetwerk-nederland-nnn-is-verder-gerealiseerd-groter-van-opperv>

Dit is een link naar het jaarverslag over 2022, naar de paragraaf over ontwikkeling van het NNN (2.1.1).

<https://provincie-utrecht.jaarverslag-2022.nl/p29886/3-7-3-wat-hebben-we-daarvoor-gedaan>

In de paragraaf grondbeleid in het jaarverslag 2022 is voor functieverandering een tabel opgenomen met de totale opgave, de realisatie tot en met 2022 en de restantopgave.

<https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2022/11/Achtste-Voortgangsrapportage-Natuur-2021.pdf>

De gezamenlijke provincies rapporteren jaarlijks over de voortgang van de natuuropgave. Dit is de link naar de meest recente voortgangsrapportage: die van 2021. In bijlage 1 staan de cijfers van de restant opgave per provincie voor verwerving en inrichting.